

Deddf Seilwaith (Cymru) 2024

2024 dsc 3

RHAN 6

GORCHMYNION CYDSYNIAD SEILWAITH

Darpariaeth mewn gorchmynion: cyffredinol

63 Yr hyn y caniateir ei gynnwys mewn gorchmyn cydsyniad seilwaith

- (1) Caiff gorchmyn cydsyniad seilwaith osod gofynion mewn perthynas â'r datblygiad y rhoddir cydsyniad ar ei gyfer.
- (2) Caiff y gofynion gynnwys, ymhlith pethau eraill—
  - (a) gofynion sy'n cyfateb i amodau y gellid bod wedi eu gosod wrth roi unrhyw ganiatâd, cydsyniad neu awdurdodiad, neu roi unrhyw hysbysiad a fyddai oni bai am adran 20(1) neu ddarpariaeth a wneir o dan adran 84(1) wedi bod yn ofynnol ar gyfer y datblygiad;
  - (b) gofynion i gael cymeradwyaeth Gweinidogion Cymru neu unrhyw berson arall, i'r graddau nad yw hynny o fewn paragraff (a).
- (3) Caiff gorchmyn cydsyniad seilwaith wneud darpariaeth yn ymwneud â'r datblygiad y rhoddir cydsyniad ar ei gyfer, neu yn ymwneud â materion sy'n atodol iddo.
- (4) Mae'r ddarpariaeth y caniateir ei gwneud o dan is-adran (3) yn cynnwys, ymhlith pethau eraill, ddarpariaeth yn ymwneud ag unrhyw un neu ragor o'r materion a restrir yn Rhan 1 o Atodlen 1.
- (5) Caiff rheoliadau—
  - (a) ychwanegu mater at Ran 1 o Atodlen 1;
  - (b) dileu neu amrywio mater a restrir yn Rhan 1 o Atodlen 1.
- (6) Caiff gorchmyn cydsyniad seilwaith—
  - (a) cymhwyso, addasu neu eithrio deddfiad sy'n ymwneud ag unrhyw fater y caniateir gwneud darpariaeth ar ei gyfer yn y gorchmyn;

Statws This is the original version (as it was originally enacted). Dim ond ar ei ffurf wreiddiol y mae'r eitem hon o ddeddfwriaeth ar gael ar hyn o bryd.

- (b) diwygio, diddymu neu ddirymu deddfiadau sy'n gymwys yn lleol y mae'n ymddangos i Weinidogion Cymru bod hynny'n briodol o ganlyniad i ddarpariaeth yn y gorchymyn neu mewn cysylltiad â'r gorchymyn;
  - (c) cynnwys unrhyw ddarpariaeth y mae'n ymddangos i Weinidogion Cymru ei bod yn briodol er mwyn rhoi effaith lawn i unrhyw ddarpariaeth arall yn y gorchymyn;
  - (d) cynnwys darpariaeth ddeilliadol, darpariaeth ganlyniadol, darpariaeth atodol, darpariaeth drosiannol neu ddarpariaeth arbed.
- (7) Ac eithrio darpariaeth a wneir o dan is-adran (3) sy'n ymwneud ag unrhyw un neu ragor o'r materion a restrir ym mharagraff 29 o Atodlen 1, ni chaiff gorchymyn cydsyniad seilwaith gynnwys—
- (a) darpariaeth sy'n creu troseddau,
  - (b) darpariaeth sy'n rhoi pŵer i greu troseddau, nac
  - (c) darpariaeth sy'n newid pŵer presennol i greu troseddau.
- (8) I'r graddau y caniateir cynnwys darpariaeth ar gyfer mater neu sy'n ymwneud â mater mewn gorchymyn cydsyniad seilwaith, ni chaniateir i unrhyw un neu ragor o'r canlynol gynnwys darpariaeth o'r un math—
- (a) gorchymyn o dan adran 14 neu 16 o [Ddeddf Harbyrau 1964 \(p. 40\)](#) (gorchymynion mewn perthynas â harbyrau, dociau a cheiau);
  - (b) gorchymyn o dan adran 1 neu 3 o [Ddeddf Trafnidiaeth a Gweithfeydd 1992 \(p. 42\)](#) (gorchymynion o ran rheilffyrdd, tramffyrdd, dyfrffyrdd mewndirol etc.).

Darpariaeth mewn gorchymynion sy'n awdurdodi caffael yn orfodol

64 Diben caniatáu awdurdodi caffael yn orfodol

- (1) Ni chaiff gorchymyn cydsyniad seilwaith gynnwys darpariaeth sy'n awdurdodi caffael tir yn orfodol onid yw Gweinidogion Cymru yn fodlon bod yr amodau yn is-adrannau (2) a (3) wedi eu bodloni.
- (2) Yr amod yw—
- (a) bod y tir yn ofynnol ar gyfer y datblygiad y mae'r cydsyniad seilwaith yn ymwneud ag ef,
  - (b) bod y tir yn ofynnol er mwyn hwyluso'r datblygiad hwnnw neu fod y tir yn ddeilliadol i'r datblygiad hwnnw, neu
  - (c) bod y tir yn dir amnewid sydd i'w roi yn gyfnewid am dir y gorchymyn o dan adran 70 neu 71.
- (3) Yr amod yw bod achos cymhellol er budd y cyhoedd i'r tir gael ei gaffael yn orfodol.

65 Tir y gall awdurdodiad i gaffael yn orfodol ymwneud ag ef

- (1) Ni chaiff gorchymyn cydsyniad seilwaith gynnwys darpariaeth sy'n awdurdodi caffael tir yn orfodol onid yw—
- (a) y tir yng Nghymru neu yn ardal forol Cymru, a
  - (b) Gweinidogion Cymru yn fodlon bod un o'r amodau yn is-adrannau (2) i (4) wedi ei fodloni.

Statws This is the original version (as it was originally enacted). Dim ond ar ei ffurf wreiddiol y mae'r eitem hon o ddeddfwriaeth ar gael ar hyn o bryd.

- (2) Yr amod yw bod y cais am gydsyniad seilwaith wedi cynnwys archiad i awdurdodi caffael y tir yn orfodol.
- (3) Yr amod yw bod yr holl bersonau a chanddynt fuddiant yn y tir yn cydsynio i'r ddarpariaeth gael ei chynnwys.
- (4) Yr amod yw bod y weithdrefn a bennir mewn rheoliadau at ddiben yr adran hon wedi ei dilyn mewn perthynas â'r tir.

66 Cais am ddarpariaethau caffael yn orfodol

- (1) Mae'r adran hon yn gymwys mewn perthynas â gorchymyn cydsyniad seilwaith sy'n cynnwys darpariaeth sy'n awdurdodi caffael tir yn orfodol.
- (2) Mae Rhan 1 o [Ddeddf Prynu Gorfodol 1965 \(p. 56\)](#) (y weithdrefn prynu gorfodol) yn gymwys i gaffael tir yn orfodol o dan y gorchymyn—
  - (a) fel y mae'n gymwys i bryniant gorfodol y mae Rhan 2 o [Ddeddf Caffael Tir 1981 \(p. 67\)](#) yn gymwys iddo, a
  - (b) fel pe bai'r gorchymyn yn orchymyn prynu gorfodol o dan y Ddeddf honno.
- (3) Mae Rhan 1 o [Ddeddf Prynu Gorfodol 1965](#), fel y'i cymhwysir gan is-adran (2), yn cael effaith gan hepgor y darpariaethau a ganlyn—
  - (a) adran 4 (terfyn amser i arfer pwerau prynu gorfodol);
  - (b) adran 10 (digolledu am effaith niweidiol).
- (4) Mae is-adrannau (2) a (3) yn ddarostyngedig i unrhyw ddarpariaeth i'r gwrthwyneb a wneir gan y gorchymyn cydsyniad seilwaith.

67 Digolledu am gaffael tir yn orfodol

- (1) Mae'r adran hon yn gymwys mewn perthynas â gorchymyn cydsyniad seilwaith sy'n cynnwys darpariaeth sy'n awdurdodi caffael tir yn orfodol.
- (2) Ni chaiff y gorchymyn gynnwys darpariaeth sy'n cael yr effaith o addasu cymhwysiad darpariaeth ddigolledu, ac eithrio i'r graddau sy'n angenrheidiol er mwyn cymhwyso'r ddarpariaeth i'r caffaeliad tir gorfodol a awdurdodir gan y gorchymyn.
- (3) Ni chaiff y gorchymyn gynnwys darpariaeth sy'n cael yr effaith o eithrio cymhwysiad darpariaeth ddigolledu.
- (4) "Darpariaeth ddigolledu" yw deddfiad sy'n ymwneud â digolledu am gaffael tir yn orfodol.

68 Tir ymgwymerwyr statudol

- (1) Mae'r adran hon yn gymwys mewn perthynas â thir ("tir ymgwymerwyr statudol")—
  - (a) os yw'r tir wedi ei gaffael gan ymgwymerwyr statudol at ddibenion eu hymgymeriad,
  - (b) os oes sylw wedi ei wneud ynghylch cais am gydsyniad seilwaith cyn i'r archwiliad o'r cais gael ei gwblhau, ac nad yw'r sylw wedi ei dynnu yn ôl, ac
  - (c) os yw Gweinidogion Cymru, o ganlyniad i'r sylw, wedi eu bodloni—
    - (i) y defnyddir y tir at ddibenion cyflawni ymgwymeriad yr ymgwymerwyr statudol, neu

---

Statws This is the original version (as it was originally enacted). Dim ond ar ei ffurf wreiddiol y mae'r eitem hon o ddeddfwriaeth ar gael ar hyn o bryd.

- (ii) y delir buddiant yn y tir at y dibenion hynny.
- (2) Ni chaiff gorchymyn cydsyniad seilwaith ond cynnwys darpariaeth sy'n awdurdodi caffael yn orfodol dir ymgwymerwyr statudol i'r graddau y bo Gweinidogion Cymru wedi eu bodloni ynghylch y materion a nodir yn is-adran (3).
- (3) Y materion yw bod natur a lleoliad y tir yn golygu—
- y gellir ei brynu a pheidio â'i amnewid heb niwed difrifol i gyflawni'r ymgwymeriad, neu
  - os caiff ei brynu y gellir ei amnewid am dir arall y mae'r ymgwymerwyr yn berchen arno, neu sydd ar gael iddynt i'w gaffael, heb niwed difrifol i gyflawni'r ymgwymeriad.
- (4) Nid yw is-adrannau (2) a (3) yn gymwys mewn achos sydd o fewn is-adran (5).
- (5) Ni chaiff gorchymyn cydsyniad seilwaith ond cynnwys darpariaeth sy'n awdurdodi caffael yn orfodol hawl dros dir ymgwymerwyr statudol drwy greu hawl newydd dros dir i'r graddau y bo Gweinidogion Cymru wedi eu bodloni ynghylch y materion a nodir yn is-adran (6).
- (6) Y materion yw bod natur a lleoliad y tir yn golygu—
- y gellir prynu'r hawl heb niwed difrifol i gyflawni'r ymgwymeriad, neu
  - y gall yr ymgwymerwyr unioni unrhyw niwed i gyflawni'r ymgwymeriad, o ganlyniad i gaffael yr hawl, drwy ddefnyddio tir arall y maent yn berchen arno neu sydd ar gael iddynt i'w gaffael.
- (7) Yn yr adran hon, mae i "ymgwymerwyr statudol" yr ystyr a roddir i "statutory undertakers" gan adran 8 o [Ddeddf Caffael Tir 1981 \(p. 67\)](#) ac mae hefyd yn cynnwys yr ymgwymerwyr—
- y tybir eu bod yn ymgwymerwyr statudol at ddibenion y Ddeddf honno, yn rhinwedd deddfiad arall;
  - sy'n ymgwymerwyr statudol at ddibenion adran 16(1) a (2) o'r Ddeddf honno (gweler adran 16(3) o'r Ddeddf honno).
- (8) Wrth gymhwyso'r adran hon i ymgwymerwr statudol sy'n gorff gwasanaeth iechyd (fel y diffinnir "health service body" yn adran 60(7) o [Ddeddf y Gwasanaeth Iechyd Gwladol a Gofal Cymunedol 1990 \(p. 19\)](#)), mae cyfeiriadau at dir a gaffaelir gan yr ymgwymerwyr statudol neu sydd ar gael iddynt i'w gaffael i'w dehongli fel cyfeiriadau at dir a gaffaelir gan Weinidogion Cymru neu sydd ar gael iddynt i'w gaffael at ddibenion ei ddefnyddio neu ei feddiannu gan y corff.

69 Tir yr Ymddiriedolaeth Genedlaethol

- (1) Mae'r adran hon yn gymwys i dir y mae'r Ymddiriedolaeth Genedlaethol yn berchen arno a delir gan yr Ymddiriedolaeth yn anhrosglwyddadwy.
- (2) Mae gorchymyn cydsyniad seilwaith yn ddarostyngedig i weithdrefn arbennig y Senedd, i'r graddau y bo'r gorchymyn yn awdurdodi caffael yn orfodol dir y mae'r adran hon yn gymwys iddo, os bodlonir yr amod yn is-adran (3).
- (3) Yr amod yw—
- bod yr Ymddiriedolaeth Genedlaethol wedi gwneud sylw ynghylch y cais am y gorchymyn cydsyniad seilwaith cyn i'r archwiliad o'r cais gael ei gwblhau,
  - bod y sylw yn cynnwys gwrthwynebiad i gaffael y tir yn orfodol, ac

Statws This is the original version (as it was originally enacted). Dim ond ar ei ffurf wreiddiol y mae'r eitem hon o ddeddfwriaeth ar gael ar hyn o bryd.

- (c) nad yw'r gwrthwynebiad wedi ei dynnu yn ôl.
- (4) Mewn achos y mae'r adran hon yn gymwys iddo ac y mae adran 70 neu 71 hefyd yn gymwys iddo, caiff gweithdrefn arbennig y Senedd—
- (a) bod yn ofynnol gan is-adran (2) pa un a yw hefyd yn ofynnol gan adran 70(3) neu 71(2) ai peidio, a
- (b) bod yn ofynnol gan adran 70(3) neu 71(2) pa un a yw hefyd yn ofynnol gan is-adran (2) ai peidio.
- (5) Yn yr adran hon, ystyr “a ddelir yn anhrosglwyddadwy”, mewn perthynas â thir y mae'r Ymddiriedolaeth Genedlaethol yn berchen arno, yw bod y tir yn anhrosglwyddadwy o dan adran 21 o [Ddeddf yr Ymddiriedolaeth Genedlaethol 1907 \(p. cxxxvi\)](#) neu adran 8 o [Ddeddf yr Ymddiriedolaeth Genedlaethol 1939 \(p. lxxxvi\)](#).

70 Tiroedd comin, mannau agored etc.: caffael tir yn orfodol

- (1) Mae'r adran hon yn gymwys i unrhyw dir sy'n ffurfio rhan o dir comin, man agored neu randir tanwydd neu ardd gae.
- (2) Nid yw'r adran hon yn gymwys mewn achos y mae adran 71 yn gymwys iddo.
- (3) Mae gorchymyn cydsyniad seilwaith yn ddarostyngedig i weithdrefn arbennig y Senedd i'r graddau y bo'r gorchymyn yn awdurdodi caffael yn orfodol dir y mae'r adran hon yn gymwys iddo, oni fo—
- (a) Gweinidogion Cymru wedi eu bodloni bod un o is-adrannau (4) i (7) yn gymwys, a
- (b) y ffaith honno, a'r is-adran o dan sylw, wedi eu cofnodi yn y gorchymyn neu fel arall yn yr offeryn neu'r ddogfen arall sy'n cynnwys y gorchymyn.
- (4) Mae'r is-adran hon yn gymwys—
- (a) os yw tir amnewid wedi ei roi neu os bydd yn cael ei roi yn gyfnewid am dir y gorchymyn, a
- (b) os yw'r tir amnewid wedi ei freinio neu y bydd yn cael ei freinio yn y darpar werthwr ac yn ddarostyngedig i'r un hawliau, ymddiriedolaethau a nodweddion ag sydd ynghlwm wrth dir y gorchymyn.
- (5) Mae'r is-adran hon yn gymwys—
- (a) os yw tir y gorchymyn yn fan agored, neu'n ffurfio rhan o fan agored,
- (b) os nad yw unrhyw ran o dir y gorchymyn o unrhyw un neu ragor o'r disgrifiadau eraill yn is-adran (1),
- (c) os naill ai—
- (i) nad oes unrhyw dir addas ar gael i'w roi yn gyfnewid am dir y gorchymyn, neu
- (ii) nad yw unrhyw dir addas sydd ar gael i'w roi yn gyfnewid ond ar gael am bris gormodol, a
- (d) os yw yn gryf er budd y cyhoedd iddi fod yn bosibl dechrau'r datblygiad y mae'r gorchymyn yn rhoi cydsyniad ar ei gyfer yn gynharach nag sy'n debygol o fod yn bosibl pe bai'r gorchymyn yn ddarostyngedig (i unrhyw raddau) i weithdrefn arbennig y Senedd.
- (6) Mae'r is-adran hon yn gymwys—
- (a) os yw tir y gorchymyn yn fan agored, neu'n ffurfio rhan o fan agored,

---

Statws This is the original version (as it was originally enacted). Dim ond ar ei ffurf wreiddiol y mae'r eitem hon o ddeddfwriaeth ar gael ar hyn o bryd.

- (b) os nad yw unrhyw ran o dir y gorchymyn o unrhyw un neu ragor o'r disgrifiadau eraill yn is-adran (1), ac
  - (c) os yw tir y gorchymyn yn cael ei gaffael at ddiben dros dro (ond un hirhoedlog o bosibl).
- (7) Mae'r is-adran hon yn gymwys—
- (a) os nad yw tir y gorchymyn yn fwy na 200 metr sgwâr o faint neu os yw'n angenrheidiol er mwyn lledu neu ddraenio priffordd bresennol neu yn rhannol er mwyn lledu ac yn rhannol er mwyn draenio priffordd o'r fath, a
  - (b) os yw rhoi tir arall yn gyfnewid yn ddiangen, naill ai er budd y personau, os oes rhai, sydd â hawlogaeth i hawliau comin neu hawliau eraill neu er budd y cyhoedd.
- (8) Os yw gorchymyn cydsyniad seilwaith yn awdurdodi caffael yn orfodol dir y mae'r adran hon yn gymwys iddo, caiff gynnwys darpariaeth—
- (a) i freinio tir amnewid a roddir yn gyfnewid fel y'i crybwyllir yn is-adran (4)(a) yn y darpar werthwr ac yn ddarostyngedig i'r hawliau, yr ymddiriedolaethau a'r nodweddion a grybwyllir yn is-adran (4)(b), a
  - (b) i ryddhau tir y gorchymyn rhag unrhyw hawliau, ymddiriedolaethau a nodweddion y mae'n ddarostyngedig iddynt.
- (9) Yn yr adran hon—
- ystyr “y darpar werthwr” (“*the prospective seller*”) yw'r person neu'r personau y breinir tir y gorchymyn ynddo neu ynddynt;
  - ystyr “tir amnewid” (“*replacement land*”) yw tir nad yw'n ddim llai o ran arwynebedd na thir y gorchymyn ac nad yw'n ddim llai manteisiol i'r personau, os oes rhai, sydd â hawlogaeth i hawliau comin neu hawliau eraill, nac i'r cyhoedd;
  - mae i “tir comin”, “rhandir tanwydd neu ardd gae” a “man agored” yr un ystyron ag a roddir i “common”, “fuel or field garden allotment” ac “open space” yn adran 19 o [Ddeddf Caffael Tir 1981 \(p. 67\)](#);
  - ystyr “tir y gorchymyn” (“*order land*”) yw'r tir yr awdurdodir ei gaffael yn orfodol.

71 Tiroedd comin, manau agored etc.: caffael hawliau dros dir yn orfodol

- (1) Mae'r adran hon yn gymwys i unrhyw dir sy'n ffurfio rhan o dir comin, man agored neu randir tanwydd neu ardd gae.
- (2) Mae gorchymyn cydsyniad seilwaith yn ddarostyngedig i weithdrefn arbennig y Senedd i'r graddau y bo'r gorchymyn yn awdurdodi caffael yn orfodol hawl dros dir y mae'r adran hon yn gymwys iddo drwy greu hawl newydd dros dir, oni fo—
  - (a) Gweinidogion Cymru wedi eu bodloni bod un o is-adrannau (3) i (7) yn gymwys, a
  - (b) y ffaith honno, a'r is-adran o dan sylw, wedi eu cofnodi yn y gorchymyn neu fel arall yn yr offeryn neu'r ddogfen arall sy'n cynnwys y gorchymyn.
- (3) Mae'r is-adran hon yn gymwys os na fydd tir y gorchymyn, pan fydd hawl y gorchymyn yn weithredol drosto, yn llai manteisiol nag yr oedd ynghynt i'r personau a ganlyn—
  - (a) y personau y'i breinir ynddynt,

Statws This is the original version (as it was originally enacted). Dim ond ar ei ffurf wreiddiol y mae'r eitem hon o ddeddfwriaeth ar gael ar hyn o bryd.

- (b) personau eraill, os oes rhai, sydd â hawlogaeth i hawliau comin neu hawliau eraill, ac
  - (c) y cyhoedd.
- (4) Mae'r is-adran hon yn gymwys—
- (a) os yw tir amnewid wedi ei roi neu os bydd yn cael ei roi yn gyfnewid am hawl y gorchymyn, a
  - (b) os yw'r tir amnewid wedi ei freinio neu y bydd yn cael ei freinio yn y personau y breinir tir y gorchymyn ynddynt ac yn ddarostyngedig i'r un hawliau, ymddiriedolaethau a nodweddion ag sydd ynghlwm wrth dir y gorchymyn (gan anwybyddu'r gorchymyn cydsyniad seilwaith).
- (5) Mae'r is-adran hon yn gymwys—
- (a) os yw tir y gorchymyn yn fan agored, neu'n ffurfio rhan o fan agored,
  - (b) os nad yw unrhyw ran o dir y gorchymyn o unrhyw un neu ragor o'r disgrifiadau eraill yn is-adran (1),
  - (c) os naill ai—
    - (i) nad oes unrhyw dir addas ar gael i'w roi yn gyfnewid am hawl y gorchymyn, neu
    - (ii) nad yw unrhyw dir addas sydd ar gael i'w roi yn gyfnewid ond ar gael am bris gormodol, a
  - (d) os yw yn gryf er budd y cyhoedd iddi fod yn bosibl dechrau'r datblygiad y mae'r gorchymyn yn rhoi cydsyniad ar ei gyfer yn gynharach nag sy'n debygol o fod yn bosibl pe bai'r gorchymyn yn ddarostyngedig (i unrhyw raddau) i weithdrefn arbennig y Senedd.
- (6) Mae'r is-adran hon yn gymwys—
- (a) os yw tir y gorchymyn yn fan agored, neu'n ffurfio rhan o fan agored,
  - (b) os nad yw unrhyw ran o dir y gorchymyn o unrhyw un neu ragor o'r disgrifiadau eraill yn is-adran (1), ac
  - (c) os yw hawl y gorchymyn yn cael ei gaffael at ddiben dros dro (ond un hirhoedlog o bosibl).
- (7) Mae'r is-adran hon yn gymwys—
- (a) os nad yw tir y gorchymyn yn fwy na 200 metr sgwâr o faint neu os yw hawl y gorchymyn yn angenrheidiol mewn cysylltiad â lledu neu ddraenio priffordd bresennol neu mewn cysylltiad yn rhannol â lledu ac yn rhannol â draenio priffordd o'r fath, a
  - (b) os yw rhoi tir arall yn gyfnewid am hawl y gorchymyn yn ddiangen, naill ai er budd y personau, os oes rhai, sydd â hawlogaeth i hawliau comin neu hawliau eraill neu er budd y cyhoedd.
- (8) Os yw gorchymyn cydsyniad seilwaith yn awdurdodi caffael yn orfodol hawl dros dir y mae'r adran hon yn gymwys iddo, caiff gynnwys darpariaeth—
- (a) i freinio tir amnewid a roddir yn gyfnewid fel y'i crybwyllir yn is-adran (4) yn y personau y breinir tir y gorchymyn ynddynt ac yn ddarostyngedig i'r hawliau, yr ymddiriedolaethau a'r nodweddion a grybwyllir yn is-adran (4) (b), a
  - (b) i ryddhau tir y gorchymyn rhag unrhyw hawliau, ymddiriedolaethau a nodweddion y mae wedi bod yn ddarostyngedig iddynt yn flaenorol i'r graddau y byddai eu parhad yn anghyson ag arfer hawl y gorchymyn.

Statws This is the original version (as it was originally enacted). Dim ond ar ei ffurf wreiddiol y mae'r eitem hon o ddeddfwriaeth ar gael ar hyn o bryd.

(9) Yn yr adran hon—

ystyr “hawl y gorchymyn” (“*the order right*”) yw'r hawl yr awdurdodir ei chaffael yn orfodol;

ystyr “tir amnewid” (“*replacement land*”) yw tir a fydd yn ddigonol i ddigolledu'r personau a ganlyn am yr anfanteision sy'n deillio o gaffael hawl y gorchymyn yn orfodol—

- y personau y breinir tir y gorchymyn ynddynt,
- y personau, os oes rhai, sydd â hawlogaeth i hawliau comin neu hawliau eraill dros dir y gorchymyn, ac
- y cyhoedd;

mae i “tir comin”, “rhandir tanwydd neu ardd gae” a “man agored” yr un ystyron ag a roddir i “common”, “fuel or field garden allotment” ac “open space” yn adran 19 o [Ddeddf Caffael Tir 1981 \(p. 67\)](#);

ystyr “tir y gorchymyn” (“*the order land*”) yw'r tir y mae'r adran hon yn gymwys iddo y mae hawl y gorchymyn i fod yn arferadwy drosto.

72 Hysbysiad o awdurdodiad i gaffael yn orfodol

(1) Rhaid i reoliadau wneud darpariaeth sy'n gosod gofynion ar ddarpar brynwr—

- i roi, i gyhoeddi ac i arddangos hysbysiad caffael gorfodol;
- i alluogi'r cyhoedd i weld copi o'r gorchymyn cydsyniad seilwaith y mae'r hysbysiad yn ymwneud ag ef.

(2) Ystyr hysbysiad caffael gorfodol yw hysbysiad ar y ffurf a bennir mewn rheoliadau—

- sy'n disgrifio tir y gorchymyn,
- mewn achos pan fo'r gorchymyn cydsyniad seilwaith yn awdurdodi caffael hawl dros dir yn orfodol drwy greu hawl newydd, sy'n disgrifio'r hawl,
- sy'n datgan bod y gorchymyn cydsyniad seilwaith yn cynnwys darpariaeth sy'n awdurdodi caffael hawl dros y tir yn orfodol drwy greu hawl drosto neu (yn ôl y digwydd) gaffael y tir yn orfodol,
- mewn achos pan fo'r gorchymyn yn cymhwyso Rhannau 2 a 3 o [Ddeddf Prynu Gorfodol \(Datganiadau Breinio\) 1981 \(p. 66\)](#)—
  - sy'n cynnwys datganiad a bennir mewn rheoliadau ynghylch effaith y Rhannau hynny, a
  - sy'n gwahodd unrhyw berson a fyddai â hawlogaeth i hawlio digollediad pe bai datganiad yn cael ei gwblhau o dan adran 4 o'r Ddeddf honno i roi gwybodaeth i'r darpar brynwr ynghylch enw a chyfeiriad y person a'i fuddiant yn y tir gan ddefnyddio ffurf a bennir mewn rheoliadau,
- sy'n datgan ymhle a phryd y mae copi o'r gorchymyn ar gael i edrych arno yn unol â rheoliadau o dan is-adran (1)(b), ac
- sy'n datgan na chaiff person a dramgwyddir gan y gorchymyn ond herio'r gorchymyn yn unol ag adran 96.

(3) Yn yr adran hon—

ystyr “y darpar brynwr” (“*the prospective purchaser*”) yw—

- mewn achos pan fo'r gorchymyn cydsyniad seilwaith yn awdurdodi caffael hawl dros dir yn orfodol drwy greu hawl newydd, y person y mae'r gorchymyn yn awdurdodi creu'r hawl er ei fudd;

Statws This is the original version (as it was originally enacted). Dim ond ar ei ffurf wreiddiol y mae'r eitem hon o ddeddfwriaeth ar gael ar hyn o bryd.

- (b) mewn unrhyw achos arall pan fo'r gorchymyn cydsyniad seilwaith yn awdurdodi caffael tir yn orfodol, y person a awdurdodir gan y gorchymyn i gaffael y tir yn orfodol;
ystyr "tir y gorchymyn" ("the order land") yw—
- (a) mewn achos pan fo'r gorchymyn cydsyniad seilwaith yn awdurdodi caffael hawl dros dir yn orfodol drwy greu hawl newydd, y tir y mae'r hawl i fod yn arferadwy drosto neu (yn achos cyfamod cyfyngol) y mae'n gymwys iddo;
- (b) mewn unrhyw achos arall pan fo'r gorchymyn cydsyniad seilwaith yn awdurdodi caffael tir yn orfodol, y tir yr awdurdodir ei gaffael yn orfodol.
- (4) Rhaid i'r darpar brynwr anfon hysbysiad caffael gorfodol at y Prif Gofrestrydd Tir ac mae i fod yn bridiant tir lleol mewn cysylltiad â'r tir y mae'n ymwneud ag ef.

Darpariaeth mewn gorchymynion: cyfyngiadau a phwerau penodol

73 Hawliau tramwy cyhoeddus

- (1) Ni chaiff gorchymyn cydsyniad seilwaith ond diddymu hawl tramwy cyhoeddus dros dir os yw Gweinidogion Cymru wedi eu bodloni—
- (a) bod hawl tramwy arall wedi ei darparu neu y bydd yn cael ei darparu, neu
- (b) nad yw'n ofynnol darparu hawl tramwy arall.
- (2) Mae'r darpariaethau a ganlyn o'r adran hon yn gymwys—
- (a) os yw gorchymyn cydsyniad seilwaith yn gwneud darpariaeth ar gyfer caffael tir, yn orfodol neu drwy gytundeb,
- (b) os yw'r gorchymyn yn diddymu hawl tramwy cyhoeddus dros y tir, ac
- (c) os nad yw'r hawl tramwy yn hawl y caiff traffig cerbydol ei mwynhau.
- (3) Ni chaiff y gorchymyn ddarparu bod yr hawl tramwy i'w diddymu o ddyddiad sy'n gynharach na'r dyddiad y cyhoeddir y gorchymyn.
- (4) Mae is-adran (5) yn gymwys os yw—
- (a) y gorchymyn yn diddymu'r hawl tramwy o ddyddiad ("y dyddiad diddymu") sy'n gynharach na'r dyddiad y cwblheir caffael y tir, a
- (b) ar unrhyw adeg ar ôl y dyddiad diddymu yn ymddangos i Weinidogion Cymru y rhoddwyd y gorau i'r cynnig i gaffael y tir.
- (5) Rhaid i Weinidogion Cymru gyfarwyddo drwy orchymyn fod yr hawl i'w hadfer.
- (6) Nid oes unrhyw beth yn is-adran (5) yn atal gwneud gorchymyn pellach sy'n diddymu'r hawl tramwy.

74 Pŵer i drechu hawddfreintiau a hawliau eraill

Yn adran 205(1) o [Ddeddf Tai a Chynllunio 2016 \(p. 22\)](#) (dehongli adrannau 203 a 204), yn y diffiniad o "planning consent"—

- (a) ym mharagraff (a), hepgorer "or";
- (b) ar y diwedd mewnosoder " , or
- (c) infrastructure consent under the Infrastructure (Wales) Act 2024".

Statws This is the original version (as it was originally enacted). Dim ond ar ei ffurf wreiddiol y mae'r eitem hon o ddeddfwriaeth ar gael ar hyn o bryd.

75 Diddymu hawliau, a symud ymaith gyfarpar, ymgwymerwyr statudol etc.

- (1) Mae'r adran hon yn gymwys os yw gorchymyn cydsyniad seilwaith yn awdurdodi caffael tir (yn orfodol neu drwy gytundeb) ac—
  - (a) bod hawl berthnasol yn bodoli dros y tir,
  - (b) bod cyfamod cyfyngol perthnasol yn gymwys i'r tir, neu
  - (c) bod cyfarpar perthnasol ar y tir, odano neu drosto.
- (2) Ystyr “hawl berthnasol” yw hawl tramwy, neu hawl i osod cyfarpar, codi cyfarpar, parhau â chyfarpar neu gynnal a chadw cyfarpar ar y tir, odano neu drosto—
  - (a) a freinir yn yr ymgwymerwyr statudol neu sy'n perthyn iddynt at ddiben cyflawni eu hymgymeriad, neu
  - (b) a roddir gan y cod cyfathrebu electronig neu'n unol â'r cod hwnnw i weithredwr rhwydwaith cod cyfathrebu electronig.
- (3) Ystyr “cyfamod cyfyngol perthnasol” yw cyfamod cyfyngol sydd o fudd i ymgwymerwyr statudol wrth gyflawni eu hymgymeriad.
- (4) Ystyr “cyfarpar perthnasol” yw—
  - (a) cyfarpar a freinir yn yr ymgwymerwyr statudol neu sy'n perthyn iddynt at ddiben cyflawni eu hymgymeriad, neu
  - (b) cyfarpar cyfathrebu electronig a gedwir wedi ei osod at ddibenion rhwydwaith cod cyfathrebu electronig.
- (5) Ni chaiff y gorchymyn gynnwys darpariaeth i ddiddymu'r hawl berthnasol na'r cyfamod cyfyngol perthnasol, na symud ymaith y cyfarpar perthnasol, onid yw Gweinidogion Cymru wedi eu bodloni bod y diddymu neu'r symud ymaith yn angenrheidiol at ddiben cynnal y datblygiad y mae'r gorchymyn yn ymwneud ag ef.
- (6) Yn yr adran hon, ystyr “ymgwymerwyr statudol” yw personau sy'n ymgwymerwyr statudol, neu y tybir eu bod yn ymgwymerwyr statudol, at ddiben unrhyw ddarpariaeth yn Rhan 11 o DCGTh 1990.
- (7) Yn yr adran hon—

ystyr “cod cyfathrebu electronig” (“*electronic communications code*”) yw'r cod a nodir yn Atodlen 3A i [Ddeddf Cyfathrebiadau 2003 \(p. 21\)](#);

mae i “cyfarpar cyfathrebu electronig” yr ystyr a roddir i “*electronic communications apparatus*” ym mharagraff 5 o'r cod cyfathrebu electronig;

mae i “gweithredwr rhwydwaith cod cyfathrebu electronig” yr ystyr a roddir i “*operator of an electronic communications code network*” ym mharagraff 1(1) o Atodlen 17 i [Ddeddf Cyfathrebiadau 2003](#).

76 Tir y Goron

- (1) Ni chaiff gorchymyn cydsyniad seilwaith gynnwys darpariaeth sy'n awdurdodi caffael buddiant yn nhir y Goron yn orfodol oni fo—
  - (a) yn fuddiant sydd am y tro yn cael ei ddal ac eithrio gan y Goron neu ar ran y Goron, a
  - (b) awdurdod priodol y Goron yn cydsynio i'r caffaeliad.
- (2) Ni chaiff gorchymyn cydsyniad seilwaith gynnwys unrhyw ddarpariaeth arall sy'n gymwys mewn perthynas â thir y Goron, neu hawliau y mae'r Goron yn cael budd

Statws This is the original version (as it was originally enacted). Dim ond ar ei ffurf wreiddiol y mae'r eitem hon o ddeddfwriaeth ar gael ar hyn o bryd.

ohonynt, oni fo awdurdod priodol y Goron yn cydsynio i'r ddarpariaeth gael ei chynnwys.

- (3) Nid yw'r cyfeiriad yn is-adran (2) at hawliau y mae'r Goron yn cael budd ohonynt yn cynnwys hawliau sydd o fudd i'r cyhoedd yn gyffredinol.
- (4) Yn yr adran hon, mae "y Goron" yn cynnwys Dugiaeth Caerhirfryn a Dugiaeth Cernyw.

77 Gweithredu gorsafodd cynhyrchu

Ni chaiff gorchymyn cydsyniad seilwaith gynnwys darpariaeth sy'n awdurdodi gweithredu gorsaf gynhyrchu onid adeiladu neu estyn yr orsaf gynhyrchu yw'r datblygiad y mae'r gorchymyn yn ymwneud ag ef, neu ei fod yn cynnwys hynny.

78 Cadw llinellau trydan yn osodedig uwchben y ddaear

Ni chaiff gorchymyn cydsyniad seilwaith gynnwys darpariaeth sy'n awdurdodi cadw llinell drydan yn osodedig uwchben y ddaear onid gosod y llinell uwchben y ddaear yw'r datblygiad y mae'r gorchymyn yn ymwneud ag ef, neu ei fod yn cynnwys hynny.

79 Dargyfeirio cyrsiau dŵr

- (1) Ni chaiff gorchymyn cydsyniad seilwaith gynnwys darpariaeth sy'n awdurdodi dargyfeirio unrhyw ran o gwrs dŵr mordwyol onid yw'r amod yn is-adran (2) wedi ei fodloni.
- (2) Rhaid iddi fod yn bosibl i lestrau o fath sy'n gyfarwydd â defnyddio'r rhan o'r cwrs dŵr sydd i'w dargyfeirio fordwyo'r darn newydd o gwrs dŵr mewn modd rhesymol gyfleus.
- (3) Wrth benderfynu a yw'r amod yn is-adran (2) wedi ei fodloni, rhaid anwybyddu effaith unrhyw bont neu dwnnel os yw adeiladu'r bont neu'r twnnel yn rhan o'r datblygiad y mae'r gorchymyn cydsyniad seilwaith yn rhoi cydsyniad ar ei gyfer.
- (4) Os yw gorchymyn cydsyniad seilwaith yn cynnwys darpariaeth sy'n awdurdodi dargyfeirio unrhyw ran o gwrs dŵr mordwyol, cymerir hefyd fod y gorchymyn yn awdurdodi dargyfeirio unrhyw lwybr halio neu dramwyfa arall sy'n gyfagos i'r rhan honno.

80 Priffyrdd

- (1) Ni chaiff gorchymyn cydsyniad seilwaith gynnwys darpariaeth sy'n awdurdodi codi tollau mewn perthynas â phriffordd onid oes cais i'r perwyl hwnnw wedi ei gynnwys yn y cais am y gorchymyn.
- (2) Os yw gorchymyn cydsyniad seilwaith yn cynnwys darpariaeth sy'n awdurdodi codi tollau mewn perthynas â phriffordd, caiff y gorchymyn ei drin fel gorchymyn tollau at ddibenion adrannau 7 i 18 o [Ddeddf Ffyrdd Newydd a Gwaith Stryd 1991 \(p. 22\)](#).

81 Harbyrau

- (1) Ni chaiff gorchymyn cydsyniad seilwaith gynnwys darpariaeth i greu awdurdod harbwr onid—

Statws This is the original version (as it was originally enacted). Dim ond ar ei ffurf wreiddiol y mae'r eitem hon o ddeddfwriaeth ar gael ar hyn o bryd.

- (a) adeiladu neu addasu cyfleusterau harbwr yw'r datblygiad y mae'r gorchymyn yn ymwneud ag ef, neu ei fod yn cynnwys hynny, a
  - (b) yw creu awdurdod harbwr yn angenrheidiol neu'n hwylus at ddibenion y datblygiad.
- (2) Ni chaiff gorchymyn cydsyniad seilwaith gynnwys darpariaeth sy'n newid pwerau neu ddyletswyddau awdurdod harbwr onid—
- (a) adeiladu neu addasu cyfleusterau harbwr yw'r datblygiad y mae'r gorchymyn yn ymwneud ag ef, neu ei fod yn cynnwys hynny, a
  - (b) yw'r awdurdod wedi gofyn am i'r ddarpariaeth gael ei chynnwys neu wedi cydsynio yn ysgrifenedig iddi gael ei chynnwys.
- (3) Ni chaiff gorchymyn cydsyniad seilwaith gynnwys darpariaeth sy'n awdurdodi trosglwyddo eiddo, hawliau neu atebolrwyddau o un awdurdod harbwr i un arall onid—
- (a) adeiladu neu addasu cyfleusterau harbwr yw'r datblygiad y mae'r gorchymyn yn ymwneud ag ef, neu ei fod yn cynnwys hynny, a
  - (b) yw'r gorchymyn yn gwneud darpariaeth ar gyfer talu swm digolledu—
    - (i) a bennir yn unol â'r gorchymyn, neu
    - (ii) y cytunir arno rhwng y partion i'r trosglwyddiad.
- (4) Yn ddarostyngedig i is-adran (6), caiff gorchymyn cydsyniad seilwaith sy'n cynnwys darpariaeth ar gyfer creu awdurdod harbwr, neu newid pwerau neu ddyletswyddau awdurdod harbwr, hefyd wneud darpariaeth arall mewn perthynas â'r awdurdod.
- (5) Yn ddarostyngedig i is-adran (6), mae'r ddarpariaeth y caniateir ei chynnwys mewn perthynas ag awdurdod harbwr yn cynnwys yn benodol—
- (a) unrhyw ddarpariaeth mewn perthynas ag awdurdod harbwr y gellid ei chynnwys mewn gorchymyn diwygio harbwr o dan adran 14 o [Ddeddf Harbyrau 1964 \(p. 40\)](#) yn rhinwedd unrhyw ddarpariaeth yn Atodlen 2 i'r Ddeddf honno;
  - (b) darpariaeth sy'n rhoi pŵer i'r awdurdod i newid darpariaeth a wnaed mewn perthynas ag ef (gan y gorchymyn neu yn rhinwedd y paragraff hwn), pan fo'r ddarpariaeth ynghylch—
    - (i) gweithdrefnau (gan gynnwys gweithdrefnau ariannol) yr awdurdod;
    - (ii) pŵer yr awdurdod i osod ffioedd;
    - (iii) pŵer yr awdurdod i ddirprwyo unrhyw un neu ragor o'i swyddogaethau;
    - (iv) lles swyddogion a chyflogeion yr awdurdod a darpariaeth ariannol a darpariaeth arall a wneir ar eu cyfer.
- (6) Ni chaiff y gorchymyn gynnwys darpariaethau—
- (a) na chaniateir iddynt, yn rhinwedd unrhyw ddarpariaeth arall yn y Ddeddf hon, gael eu cynnwys mewn gorchymyn cydsyniad seilwaith;
  - (b) sy'n rhoi pŵer i awdurdod harbwr i ddirprwyo, neu wneud newidiadau i'w bwerau er mwyn caniatáu dirprwyo, unrhyw un neu ragor o'r swyddogaethau a grybwyllir ym mharagraffau (a) i (f) o baragraff 9B o Atodlen 2 i Ddeddf Harbyrau 1964.

82 Gollwng dŵr

- (1) Mae'r adran hon yn gymwys—

Statws This is the original version (as it was originally enacted). Dim ond ar ei ffurf wreiddiol y mae'r eitem hon o ddeddfwriaeth ar gael ar hyn o bryd.

- (a) os yw gorchymyn cydsyniad seilwaith yn cynnwys darpariaeth sy'n awdurdodi gollwng dŵr i ddyfroedd mewndirol neu strata tanddaearol, a
- (b) oni bai am y gorchymyn, na fyddai gan y person y rhoddir cydsyniad seilwaith iddo bŵer i gymryd dŵr, na'i gwneud yn ofynnol i ddŵr gael ei ollwng, o'r dyfroedd mewndirol nac o darddle arall y bwriedir i'r gollyngiadau a awdurdodir gan y gorchymyn gael eu gwneud ohono.

(2) Nid yw'r gorchymyn yn cael yr effaith o roi unrhyw bŵer o'r fath i'r person hwnnw.

83 Cydsyniad tybiedig o dan drwydded forol

- (1) Caiff gorchymyn cydsyniad seilwaith gynnwys darpariaeth sy'n tybio y dyroddwyd trwydded forol o dan Ran 4 o Ddeddf y Môr a Mynediad i'r Arfordir 2009 (p. 23) ar gyfer unrhyw weithgaredd lle Gweinidogion Cymru yw'r awdurdod trwyddedu priodol ar ei gyfer.
- (2) Mae is-adrannau (3) a (4) yn gymwys os yw gorchymyn cydsyniad seilwaith yn cynnwys darpariaeth—
  - (a) sy'n tybio bod trwydded forol wedi ei rhoi o dan Ran 4 o Ddeddf y Môr a Mynediad i'r Arfordir 2009 yn ddarostyngedig i amodau a bennir yn y gorchymyn, a
  - (b) sy'n tybio bod Gweinidogion Cymru wedi rhoi'r amodau hynny ynghlwm wrth y drwydded o dan y Rhan honno.
- (3) Nid yw person sy'n methu â chydymffurfio ag amod o'r math a grybwyllir yn is-adran (2) yn cyflawni trosedd o dan adran 104 o'r Ddeddf hon.
- (4) Nid yw adrannau 68 (hysbysu ynghylch ceisiadau) na 69(3) a (5) (sylwadau) o Ddeddf y Môr a Mynediad i'r Arfordir 2009 yn gymwys mewn perthynas â'r drwydded forol dybiedig.
- (5) Nid yw unrhyw ddarpariaeth yn y Ddeddf hon neu a wneir odani neu yn ei rhinwedd yn rhwystro trwydded forol dybiedig rhag cael ei hamrywio, ei hatal dros dro, ei dirymu neu ei throsglwyddo yn unol ag adran 72 o Ddeddf y Môr a Mynediad i'r Arfordir 2009.
- (6) Yn yr adran hon, mae i "yr awdurdod trwyddedu priodol" yr ystyr a roddir i "the appropriate licensing authority" gan adran 113 o Ddeddf y Môr a Mynediad i'r Arfordir 2009.

84 Dileu gofynion cydsynio a thybio cydsyniadau

- (1) Os bodlonir amod yn is-adran (2) neu (3), caiff gorchymyn cydsyniad seilwaith gynnwys darpariaeth sydd—
  - (a) yn dileu gofyniad bod cydsyniad penodedig awdurdod perthnasol i'w roi;
  - (b) yn tybio bod cydsyniad penodedig awdurdod perthnasol wedi ei roi.
- (2) Yr amod yw bod yr awdurdod perthnasol wedi rhoi cydsyniad i gynnwys y ddarpariaeth cyn diwedd y cyfnod penodedig.
- (3) Yr amod yw nad yw'r awdurdod perthnasol wedi gwrthod cydsyniad i'r ddarpariaeth gael ei chynnwys cyn diwedd y cyfnod penodedig.

Statws This is the original version (as it was originally enacted). Dim ond ar ei ffurf wreiddiol y mae'r eitem hon o ddeddfwriaeth ar gael ar hyn o bryd.

- (4) Caiff rheoliadau ddarparu eithriadau i'r gofyniad i fodloni'r amodau yn is-adrannau (2) a (3).
- (5) Yn yr adran hon—
- ystyr “awdurdod perthnasol” (“*relevant authority*”) yw'r awdurdod y byddai ganddo fel arall y swyddogaeth o benderfynu a ddylid rhoi'r cydsyniad penodedig ai peidio;
- ystyr “cydsyniad” (“*consent*”) yw—
- (a) cydsyniad neu awdurdodiad y mae'n ofynnol, o dan ddeddfiad, ei gael ar gyfer datblygiad,
- (b) cydsyniad neu awdurdodiad—
- (i) a gaiff awdurdodi datblygiad, a
- (ii) a roddir o dan ddeddfiad, neu
- (c) hysbysiad y mae'n ofynnol gan ddeddfiad ei roi mewn perthynas â datblygiad;
- ystyr “penodedig” (“*specified*”) yw wedi ei bennu mewn rheoliadau.

Y weithdrefn ar gyfer gorchymynion cydsyniad seilwaith

85 Gorchymynion cydsyniad seilwaith: eu cyhoeddi a'r weithdrefn

- (1) Mae'r adran hon yn gymwys mewn perthynas â gorchymyn cydsyniad seilwaith.
- (2) Rhaid i Weinidogion Cymru gyhoeddi'r gorchymyn yn y modd y mae Gweinidogion Cymru yn ystyried ei fod yn briodol, ac eithrio mewn achos sydd o fewn is-adran (3).
- (3) Os yw'r gorchymyn yn cynnwys darpariaeth—
- (a) a wneir o dan adran 63(3) sy'n ymwneud ag unrhyw un neu ragor o'r materion a restrir ym mharagraffau 28 a 29 o Atodlen 1, neu
- (b) a wneir wrth arfer unrhyw un neu ragor o'r pwerau a roddir gan adran 63(6) (a) neu 63(6)(b),
- rhaid i'r gorchymyn gael ei gynnwys mewn offeryn statudol.
- (4) Cyn gynted ag y bo'n ymarferol ar ôl i'r offeryn sy'n cynnwys y gorchymyn gael ei wneud, rhaid i Weinidogion Cymru osod gerbron Senedd Cymru gopi o—
- (a) yr offeryn,
- (b) y fersiwn ddiweddaraf o unrhyw blan a gyflenwyd gan y ceisydd mewn cysylltiad â'r cais am y gorchymyn a gynhwysir yn yr offeryn, ac
- (c) datganiad o'r rhesymau a luniwyd o dan adran 62.

Newid a dirymu gorchymynion cydsyniad seilwaith etc.

86 Ystyr “dogfennau penderfyniad” a “gwall”

- (1) Mae'r adran hon yn gymwys at ddibenion adrannau 87 a 88.
- (2) Ystyr “dogfen penderfyniad” yw—
- (a) yn achos rhoi cydsyniad seilwaith, y gorchymyn cydsyniad seilwaith;
- (b) yn achos gwrthod cydsyniad seilwaith, yr hysbysiad o wrthodiad a roddir i'r ceisydd.

Statws This is the original version (as it was originally enacted). Dim ond ar ei ffurf wreiddiol y mae'r eitem hon o ddeddfwriaeth ar gael ar hyn o bryd.

(3) Mae “gwall” yn cynnwys hepgoriad.

87 Pŵer i gywiro gwallau mewn dogfennau penderfyniad

- (1) Mae'r adran hon yn gymwys pan ddyroddir dogfen penderfyniad sy'n cynnwys gwall.
- (2) Caiff Gweinidogion Cymru gywiro'r gwall yn y ddogfen penderfyniad.
- (3) Caniateir i'r pŵer a roddir gan is-adran (2) gael ei arfer—
  - (a) os ceir cais ysgrifenedig i gywiro'r gwall oddi wrth unrhyw berson, neu
  - (b) heb i gais o'r fath gael ei wneud.
- (4) Os yw'r ddogfen penderfyniad yn orchymyn cydsyniad seilwaith—
  - (a) rhaid i'r pŵer a roddir gan is-adran (2) gael ei arfer drwy orchymyn, a
  - (b) os cynhwysir y gorchymyn sydd i'w gywiro mewn offeryn statudol, mae'r pŵer a roddir gan is-adran (2) i'w arfer drwy offeryn statudol.
- (5) Os yw'r ddogfen penderfyniad yn hysbysiad o wrthodiad a roddir i'r ceisydd, rhaid i'r pŵer a roddir gan is-adran (2) gael ei arfer drwy roi hysbysiad i'r ceisydd.

88 Cywiro gwallau: rheoliadau

- (1) Caiff rheoliadau wneud darpariaeth ar gyfer y weithdrefn i gywiro gwall mewn dogfen penderfyniad, ac mewn cysylltiad â hynny, a chaiff (ymhlith pethau eraill) wneud darpariaeth ynghylch—
  - (a) unrhyw ymgynghoriad y mae rhaid iddo ddigwydd;
  - (b) yr amgylchiadau pan fo rhaid i Weinidogion Cymru gyhoeddi datganiad yn egluro'r rhesymau dros gywiro'r gwall.
- (2) Caiff rheoliadau wneud darpariaeth ynghylch—
  - (a) effaith gwneud cywiriad o dan adran 87(2) a pheidio â gwneud cywiriad;
  - (b) pryd y mae cywiriad a wneir o dan adran 87(2) yn cymryd effaith.

Gwneud newidiadau i orchymynion cydsyniad seilwaith a'u dirymu

89 Diffiniadau

- (1) Mae'r adran hon yn gymwys at ddibenion adrannau 90 ac 91.
- (2) Ystyr “y ceisydd”, mewn perthynas â gorchymyn cydsyniad seilwaith, yw'r person a wnaeth gais am y gorchymyn.
- (3) Ystyr “olynydd yn nheitl y ceisydd” yw person—
  - (a) y mae ei deitl i'r tir yn deillio o'r ceisydd (boed hynny'n uniongyrchol neu'n anuniongyrchol), a
  - (b) a chanddo fuddiant yn y tir.
- (4) Ystyr “y tir”, mewn perthynas â gorchymyn cydsyniad seilwaith, yw'r tir y mae'r gorchymyn yn ymwneud ag ef neu unrhyw ran o'r tir hwnnw.

Statws This is the original version (as it was originally enacted). Dim ond ar ei ffurf wreiddiol y mae'r eitem hon o ddeddfwriaeth ar gael ar hyn o bryd.

90 Pŵer i newid neu ddirymu gorchymynion cydsyniad seilwaith

- (1) Caiff Gweinidogion Cymru, drwy orchymyn, newid neu ddirymu gorchymyn cydsyniad seilwaith.
- (2) Mae'r ddarpariaeth y caniateir ei gwneud drwy newid gorchymyn cydsyniad seilwaith yn cynnwys darpariaeth y caniateir ei gwneud o dan adran 63, yn ddarostyngedig i'r adran hon.
- (3) Caniateir arfer y pŵer a roddir gan is-adran (1) ar gais a wneir gan y canlynol—
  - (a) y ceisydd neu olynnydd yn nheithl y ceisydd;
  - (b) person a chanddo fuddiant yn y tir;
  - (c) unrhyw berson arall y mae'r gorchymyn cydsyniad seilwaith yn cael effaith er ei fudd.
- (4) Caniateir arfer y pŵer i ddirymu gorchymyn cydsyniad seilwaith a roddir gan is-adran (1) yn sgil cais a wneir gan awdurdod cynllunio os yw Gweinidogion Cymru wedi eu bodloni—
  - (a) bod y gorchymyn cydsyniad seilwaith yn rhoi cydsyniad seilwaith ar gyfer datblygiad ar dir y mae'r cyfan ohono neu ran ohono yn ardal yr awdurdod cynllunio,
  - (b) bod y datblygiad wedi ei ddechrau ond wedi ei adael, ac
  - (c) bod cyflwr y tir yn cael effaith andwyol ar amwynder tir arall yn ardal yr awdurdod cynllunio neu mewn ardal gydffiniol.
- (5) Caiff Gweinidogion Cymru wrthod arfer y pŵer ar gais a wneir o dan is-adran (3) neu (4) os yw Gweinidogion Cymru yn ystyried, yn benodol, y dylai'r datblygiad a fyddai'n cael ei awdurdodi o ganlyniad i'r newid fod, yn briodol, yn destun cais o dan adran 32 am gydsyniad seilwaith.
- (6) Caniateir i'r pŵer a roddir gan is-adran (1) gael ei arfer gan Weinidogion Cymru heb i gais gael ei wneud o dan is-adran (3) neu (4).
- (7) Mae'r pŵer a roddir gan is-adran (1) yn cynnwys pŵer i—
  - (a) ei gwneud yn ofynnol i symud ymaith neu addasu gwaith adeiladu;
  - (b) ei gwneud yn ofynnol i roi'r gorau i ddefnydd o dir;
  - (c) gosod gofynion penodedig mewn cysylltiad â pharhau â defnydd o dir;
  - (d) gosod gofynion newydd mewn cysylltiad â'r datblygiad y mae'r gorchymyn cydsyniad seilwaith yn rhoi cydsyniad ar ei gyfer;
  - (e) dileu neu amrywio gofynion presennol;
  - (f) gwneud darpariaeth newydd yn ymwneud â'r datblygiad y rhoddir cydsyniad ar ei gyfer, neu faterion sy'n atodol i hynny;
  - (g) dileu neu amrywio darpariaeth bresennol o'r math hwnnw.
- (8) Yn ddarostyngedig i is-adran (7)(a), nid yw arfer y pŵer yn effeithio ar unrhyw waith adeiladu na gweithrediadau eraill a gynhaliwyd yn unol â'r gorchymyn cydsyniad seilwaith cyn i'r pŵer gael ei arfer.
- (9) Ni chaniateir i'r pŵer a roddir gan is-adran (1) gael ei arfer mewn perthynas â darpariaeth a gynhwysir mewn gorchymyn cydsyniad seilwaith yn rhinwedd paragraff 24 neu 25 o Atodlen 1 (trwydded forol dybiedig o dan [Ddeddf y Môr a Mynediad i'r Arfordir 2009](#) (p. 23)).

Statws This is the original version (as it was originally enacted). Dim ond ar ei ffurf wreiddiol y mae'r eitem hon o ddeddfwriaeth ar gael ar hyn o bryd.

91 Y weithdrefn: newid a dirymu gorchmynion cydsyniad seilwaith

- (1) Mewn perthynas â chais o dan adran 90—
  - (a) rhaid iddo gael ei wneud ar y ffurf a bennir gan reoliadau;
  - (b) rhaid iddo gael ei wneud yn y modd a bennir mewn rheoliadau;
  - (c) rhaid i wybodaeth o ddisgrifiad a bennir mewn rheoliadau fynd gyda'r cais.
- (2) Pan fo gan berson fuddiant ym mheth, ond nid y cyfan, o'r tir y mae gorchmyn cydsyniad seilwaith yn ymwneud ag ef, caiff y person wneud cais o dan adran 90 mewn cysylltiad â hynny o'r gorchmyn cydsyniad ag sy'n effeithio ar y tir y mae gan y person fuddiant ynddo yn unig.
- (3) Caiff rheoliadau wneud darpariaeth ynghylch y weithdrefn ar gyfer newid neu ddirymu gorchmyn cydsyniad seilwaith a chaiff (ymhlith pethau eraill) wneud darpariaeth ynghylch—
  - (a) y weithdrefn sydd i'w dilyn cyn i gais o dan adran 90 gael ei wneud;
  - (b) gwneud cais o'r fath;
  - (c) y broses o wneud penderfyniad mewn perthynas ag arfer y pŵer a roddir gan adran 90(1);
  - (d) gwneud y penderfyniad ynghylch a ddylid arfer y pŵer a roddir gan adran 90(1) ai peidio;
  - (e) effaith penderfyniad i arfer y pŵer yn adran 90(1).
- (4) Mae paragraffau (c) i (e) o is-adran (3) yn gymwys mewn perthynas ag arfer y pŵer a roddir gan adran 90(1)—
  - (a) ar gais o dan adran 90, neu
  - (b) heb i gais gael ei wneud (gweler adran 90(6)).
- (5) Caiff rheoliadau o dan is-adran (3) roi swyddogaeth, gan gynnwys swyddogaeth sy'n ymwneud ag arfer disgresiwn, i unrhyw berson.
- (6) Os yw gorchmyn cydsyniad seilwaith yn cael ei newid neu ei ddirymu wrth arfer y pŵer a roddir gan adran 90(1), rhaid i Weinidogion Cymru roi hysbysiad o'r newid neu'r dirymiad i—
  - (a) y ceisydd neu olynnydd yn nheidl y ceisydd,
  - (b) y person a wnaeth y cais o dan adran 90 (os yw'n wahanol i'r person a grybwyllir ym mharagraff (a)), ac
  - (c) unrhyw berson neu berson o ddisgrifiad a bennir mewn rheoliadau.
- (7) Os oedd yn ofynnol i orchmyn cydsyniad seilwaith gael ei gynnwys mewn offeryn statudol, rhaid i orchmyn sy'n newid neu'n dirymu'r gorchmyn cydsyniad seilwaith a wneir wrth arfer y pŵer a roddir gan adran 90(1) hefyd gael ei gynnwys mewn offeryn statudol.

92 Newid a dirymu gorchmynion cydsyniad seilwaith: trefniadau ffurfiol

- (1) Mae'r adran hon yn gymwys i—
  - (a) gorchmyn a wneir o dan adran 87;
  - (b) hysbysiad a ddyroddir o dan adran 87;
  - (c) gorchmyn a wneir o dan adran 90.
- (2) Rhaid i Weinidogion Cymru gyhoeddi'r gorchmyn neu'r hysbysiad (yn ôl y digwydd) yn y modd y maent yn ystyried ei fod yn briodol.

Statws This is the original version (as it was originally enacted). Dim ond ar ei ffurf wreiddiol y mae'r eitem hon o ddeddfwriaeth ar gael ar hyn o bryd.

- (3) Ond os yw'n ofynnol i'r gorchymyn gael ei gynnwys mewn offeryn statudol (yn rhinwedd adran 87(4) neu adran 91(7)), cyn gynted ag y bo'n ymarferol ar ôl i'r offeryn sy'n cynnwys y gorchymyn gael ei wneud, rhaid i Weinidogion Cymru osod copi o'r offeryn gerbron Senedd Cymru.

93 Newid neu ddirymu gorchymyn cydsyniad seilwaith: digolledu

Mae Atodlen 2 yn gwneud darpariaeth ynghylch digolledu am newid neu ddirymu gorchymyn cydsyniad seilwaith.

Effaith gorchymynion cydsyniad seilwaith

94 Hyd gorchymyn cydsyniad seilwaith

- (1) Rhaid i ddatblygiad y rhoddir cydsyniad seilwaith ar ei gyfer gael ei ddechrau cyn diwedd—
- (a) y cyfnod penodedig, neu
- (b) unrhyw gyfnod arall (boed hwnnw'n gyfnod hirach neu fyrrach na'r cyfnod penodedig) a bennir yn y gorchymyn sy'n rhoi'r cydsyniad.
- (2) Os nad yw'r datblygiad wedi ei ddechrau cyn diwedd y cyfnod sy'n gymwys o dan is-adran (1), mae'r gorchymyn cydsyniad seilwaith yn peidio â chael effaith ar ddiwedd y cyfnod hwnnw.
- (3) Pan fo gorchymyn cydsyniad seilwaith yn awdurdodi caffael tir yn orfodol, rhaid i gamau o fath a bennir mewn rheoliadau gael eu cymryd mewn perthynas â'r caffaeliad gorfodol cyn diwedd—
- (a) y cyfnod penodedig, neu
- (b) unrhyw gyfnod arall (boed hwnnw'n gyfnod hirach neu fyrrach na'r cyfnod penodedig) a bennir yn y gorchymyn.
- (4) Os na chymerir camau o'r disgrifiad a bennir mewn rheoliadau cyn diwedd y cyfnod sy'n gymwys o dan is-adran (3), mae'r awdurdodiad i gaffael y tir yn orfodol o dan y gorchymyn yn peidio â chael effaith.
- (5) Yn yr adran hon, ystyr "cyfnod penodedig" yw cyfnod a bennir mewn rheoliadau.

95 Pryd y mae datblygiad yn dechrau

- (1) At ddibenion adrannau 90 a 94, cymerir bod datblygiad yn dechrau ar y dyddiad cynharaf y mae unrhyw weithrediad perthnasol sy'n ffurfio'r datblygiad, neu a gynhelir at ddibenion y datblygiad, yn dechrau cael ei gynnal.
- (2) Ystyr "gweithrediad perthnasol" yw unrhyw weithrediad ac eithrio gweithrediad o fath a bennir mewn rheoliadau.

96 Heriau cyfreithiol

- (1) Ni chaiff llys ystyried achos i gwestiynu gorchymyn cydsyniad seilwaith oni fo—
- (a) yr achos yn cael ei ddwyn drwy gais am adolygiad barnwrol, a
- (b) y ffurflen gais wedi ei ffeilio cyn diwedd y cyfnod o 6 wythnos sy'n dechrau drannoeth y diwrnod—

Statws This is the original version (as it was originally enacted). Dim ond ar ei ffurf wreiddiol y mae'r eitem hon o ddeddfwriaeth ar gael ar hyn o bryd.

- (i) y cyhoeddir y gorchymyn, neu
  - (ii) os yw'n hwyrach, y diwrnod y cyhoeddir y datganiad o'r rhesymau dros wneud y gorchymyn.
- (2) Ni chaiff llys ystyried achos i gwestiynu gwrthod cydsyniad seilwaith oni fo—
- (a) yr achos yn cael ei ddwyn drwy gais am adolygiad barnwrol, a
  - (b) y ffurflen gais wedi ei ffeilio cyn diwedd y cyfnod o 6 wythnos sy'n dechrau drannoeth y diwrnod y cyhoeddir y datganiad o'r rhesymau dros y gwrthodiad.
- (3) Ni chaiff llys ystyried achos i gwestiynu penderfyniad o dan adran 33 i beidio â derbyn cais yn gais dilys am gydsyniad seilwaith oni fo—
- (a) yr achos yn cael ei ddwyn drwy gais am adolygiad barnwrol, a
  - (b) y ffurflen gais wedi ei ffeilio cyn diwedd y cyfnod o 6 wythnos sy'n dechrau drannoeth y diwrnod yr hysbysir y ceisydd fel sy'n ofynnol gan is-adran (4) o'r adran honno.
- (4) Ni chaiff llys ystyried achos i gwestiynu penderfyniad o dan adran 87 mewn perthynas â gwall mewn dogfen penderfyniad oni fo—
- (a) yr achos yn cael ei ddwyn drwy gais am adolygiad barnwrol, a
  - (b) y ffurflen gais wedi ei ffeilio cyn diwedd y cyfnod o 6 wythnos sy'n dechrau drannoeth y diwrnod y rhoddir hysbysiad i'r ceisydd o dan adran 87(5) neu, os yw'n ofynnol i'r cywiriad gael ei wneud drwy orchymyn a gynhwysir mewn offeryn statudol, drannoeth y diwrnod y cyhoeddir y gorchymyn.
- (5) Ni chaiff llys ystyried achos i gwestiynu penderfyniad o dan adran 90(1) i newid neu ddirymu gorchymyn cydsyniad seilwaith oni fo—
- (a) yr achos yn cael ei ddwyn drwy gais am adolygiad barnwrol, a
  - (b) y ffurflen gais wedi ei ffeilio cyn diwedd y cyfnod o 6 wythnos sy'n dechrau drannoeth y diwrnod y rhoddir hysbysiad o'r newid o dan adran 91(6) neu, os yw'n ofynnol i'r newid neu'r dirymiad gael ei wneud drwy orchymyn a gynhwysir mewn offeryn statudol, drannoeth y diwrnod y cyhoeddir y gorchymyn sy'n gwneud y newid neu'r dirymiad.
- (6) Ni chaiff llys ystyried achos i gwestiynu unrhyw beth arall a wneir, neu nas gwneir, gan awdurdod archwilio neu Weinidogion Cymru mewn perthynas â chais am gydsyniad seilwaith neu gais i newid neu ddirymu gorchymyn cydsyniad seilwaith oni fo—
- (a) yr achos yn cael ei ddwyn drwy gais am adolygiad barnwrol, a
  - (b) y ffurflen gais wedi ei ffeilio cyn diwedd y cyfnod o 6 wythnos sy'n dechrau drannoeth y diwrnod perthnasol.
- (7) Ystyr "y diwrnod perthnasol" yw—
- (a) mewn perthynas â chais am gydsyniad seilwaith, y diwrnod—
    - (i) y tynnir y cais yn ôl,
    - (ii) y cyhoeddir y gorchymyn cydsyniad seilwaith neu (os yw'n hwyrach) y cyhoeddir y datganiad o'r rhesymau dros wneud y gorchymyn, neu
    - (iii) y cyhoeddir y datganiad o'r rhesymau dros wrthod cydsyniad seilwaith;
  - (b) mewn perthynas â chais i newid neu ddirymu gorchymyn cydsyniad seilwaith, diwrnod a bennir mewn rheoliadau.
- (8) Nid yw is-adrannau (6) a (7) yn gymwys mewn perthynas ag—

Statws This is the original version (as it was originally enacted). Dim ond ar ei ffurf wreiddiol y mae'r eitem hon o ddeddfwriaeth ar gael ar hyn o bryd.

- (a) methiant i benderfynu ar gais am gydsyniad seilwaith neu gais i newid neu ddirymu gorchymyn cydsyniad seilwaith, neu
- (b) unrhyw beth sy'n gohirio (neu'n debygol o ohirio) y penderfyniad ar y cais hwnnw.

97 Budd gorchymyn cydsyniad seilwaith

- (1) Os gwneir gorchymyn cydsyniad seilwaith mewn cysylltiad ag unrhyw dir, mae'r gorchymyn yn cael effaith er budd y tir a'r holl bersonau sydd am y tro â buddiant yn y tir.
- (2) Mae is-adran (1) yn ddarostyngedig i unrhyw ddarpariaeth i'r gwrthwyneb a wneir yn y gorchymyn.

98 Rhwymedigaethau cynllunio

- (1) Mae DCGTh 1990 wedi ei diwygio fel a ganlyn.
- (2) Yn adran 106 (rhwymedigaethau cynllunio)—
  - (a) ar ôl is-adran (1A) mewnosoder—

“(1B) In the case of an infrastructure consent obligation, the reference to development in subsection (1)(a) includes anything that constitutes development for the purposes of the Infrastructure (Wales) Act 2024.”;
  - (b) yn is-adran (9) ar ôl paragraff (aa) mewnosoder—

“(ab) if the obligation is an infrastructure consent obligation, contains a statement to that effect;”;
  - (c) ar ôl is-adran (14) mewnosoder—

“(15) In this section and section 106A “infrastructure consent obligation means a planning obligation entered into in connection with an application (or a proposed application) for an infrastructure consent order.”
- (3) Yn adran 106A(11) (addasu a gollwng rhwymedigaethau cynllunio: ystyr “the appropriate authority”) ar ôl paragraff (a) mewnosoder—

“(zaa) the Welsh Ministers, in the case of any infrastructure consent obligation;”.
- (4) Yn adran 106B(1) (apelau) ar ôl “Secretary of State” mewnosoder “or the Welsh Ministers”.
- (5) Ar ôl adran 106C mewnosoder—

“106D Legal challenges relating to infrastructure consent obligations

- (1) This section applies where an application has been made to the Welsh Ministers under section 106A.
- (2) A court may entertain proceedings for questioning a failure by the Welsh Ministers to give notice as mentioned in section 106A(7) only if—
  - (a) the proceedings are brought by a claim for judicial review, and

---

Statws This is the original version (as it was originally enacted). Dim ond ar
ei ffurf wreiddiol y mae'r eitem hon o ddeddfwriaeth ar gael ar hyn o bryd.

- (b) the claim form is filed before the end of the period of 6 weeks beginning with the day after the day on which the period prescribed under section 106A(7) ends.
- (3) A court may entertain proceedings for questioning a determination by the Welsh Ministers that a planning obligation is to continue to have effect without modification only if—
  - (a) the proceedings are brought by a claim for judicial review, and
  - (b) the claim form is filed before the end of the period of 6 weeks beginning with the day after the day on which notice of the determination is given under section 106A(7).”

99 Tir o dan falltod

(1) Mae DCGTh 1990 wedi ei diwygio fel a ganlyn.

(2) Yn Atodlen 13 (tir o dan falltod)—

(a) ar ôl paragraff 24 mewnosoder—

“24ZA Land falls within this paragraph if—

- (a) the compulsory acquisition of the land is authorised by an infrastructure consent order, or
- (b) the land falls within the limits of deviation within which powers of compulsory acquisition conferred by an infrastructure consent order are exercisable, or
- (c) an application for an infrastructure consent order seeks authority to compulsorily acquire the land.”;

(b) ar ôl paragraff 25 mewnosoder—

“Land identified in infrastructure policy statements

26 (1) Land falls within this paragraph if the land is in a location identified in an infrastructure policy statement as suitable (or potentially suitable) for a specified kind of development.

(2) Land ceases to fall within this paragraph when the infrastructure policy statement—

- (a) ceases to have effect, or
- (b) ceases to identify the land as suitable or potentially suitable for that kind of development.”

(3) Yn adran 150(1)(b) (hysbysiadau sy'n ei gwneud yn ofynnol i brynu tir o dan falltod)

(a) yn lle “or paragraph 24 ” rhodder “, paragraph 24 or paragraph 24ZA”;

(b) ar ôl “within paragraph 24(c)” mewnosoder “or 24ZA(c)”.

(4) Yn adran 151 (gwrth-hysbysiadau sy'n gwrthwynebu hysbysiadau malltod) ar ôl is-adran (7A) mewnosoder—

“(7B) The grounds on which objection may be made in a counter-notice to a blight notice served by virtue of paragraph 26 of Schedule 13 do not include those mentioned in subsection (4)(b).”

Statws This is the original version (as it was originally enacted). Dim ond ar ei ffurf wreiddiol y mae'r eitem hon o ddeddfwriaeth ar gael ar hyn o bryd.

- (5) Ar ôl adran 165A (pŵer yr Ysgrifennydd Gwladol i gaffael tir a bennir mewn datganiadau polisi cenedlaethol pan gyflwynir hysbysiad malltod) mewnosoder—

“165B Power of Welsh Ministers to acquire land identified in infrastructure policy statements where blight notice served

Where a blight notice has been served in respect of land falling within paragraph 26 of Schedule 13, the Welsh Ministers have power to acquire compulsorily any interest in the land in pursuance of the blight notice served by virtue of that paragraph.”

- (6) Yn adran 169 (ystyr “the appropriate authority” at ddibenion Pennod 2 o Ran 6)—

- (a) ar ôl is-adran (7) mewnosoder—

“(7A) In relation to land falling within paragraph 26 of Schedule 13, “the appropriate authority” is—

- (a) if the infrastructure policy statement identifies a statutory undertaker as an appropriate person to carry out the specified description of development in the location, the statutory undertaker;
- (b) in any other case, the Welsh Ministers.

(7B) If any question arises by virtue of subsection (7A)—

- (a) whether the appropriate authority in relation to any land for the purposes of this Chapter is the Welsh Ministers or a statutory undertaker; or
- (b) which of two or more statutory undertakers is the appropriate authority in relation to any land for those purposes, that question must be referred to the Welsh Ministers, whose decision is final.”;

- (b) yn is-adran (8), yn lle “and (7)” rhodder “, (7), (7A) and (7B)”.

- (7) Yn adran 170 (“appropriate enactment” at ddibenion Pennod 2) ar ôl is-adran (8C) mewnosoder—

“(8D) In relation to land falling within paragraph 24ZA(a) or (b) of that Schedule, “the appropriate enactment” is the infrastructure consent order.

(8E) In relation to land falling within paragraph 24ZA(c) of that Schedule, “the appropriate enactment” is an infrastructure consent order in the terms of the order applied for.

(8F) In relation to land falling within paragraph 26 of that Schedule, “the appropriate enactment is section 165B.”

- (8) Yn adran 171(1) (dehongliad cyffredinol o Bennod 2 o Ran 6) yn y lle priodol mewnosoder—

““infrastructure policy statement has the meaning given by section 124(2) of the Infrastructure (Wales) Act 2024;”.

100 Niwsans: awdurdodiad statudol

- (1) Mae'r is-adran hon yn rhoi awdurdodiad statudol i—

Statws This is the original version (as it was originally enacted). Dim ond ar ei ffurf wreiddiol y mae'r eitem hon o ddeddfwriaeth ar gael ar hyn o bryd.

- (a) cynnal datblygiad y rhoddir cydsyniad seilwaith ar ei gyfer;
  - (b) gwneud unrhyw beth arall a awdurdodir drwy orchymyn cydsyniad seilwaith.
- (2) Ni roddir awdurdodiad statudol o dan is-adran (1) ond at y diben o ddarparu amddiffyniad mewn achos sifil neu droseddol am niwsans.
- (3) Mae is-adrannau (1) a (2) yn ddarostyngedig i unrhyw ddarpariaeth i'r gwrthwyneb a wneir mewn gorchymyn cydsyniad seilwaith.

101 Digolledu mewn achos pan fo amddiffyniad o awdurdodiad statudol yn gymwys

- (1) Mae'r adran hon yn gymwys os ceir, yn rhinwedd adran 100, neu orchymyn cydsyniad seilwaith, amddiffyniad o awdurdodiad statudol mewn achos sifil neu droseddol am niwsans mewn cysylltiad ag unrhyw waith awdurdodedig.
- (2) Ystyr "gwaith awdurdodedig" yw—
  - (a) datblygiad y rhoddir cydsyniad seilwaith ar ei gyfer;
  - (b) unrhyw beth arall a awdurdodir drwy orchymyn cydsyniad seilwaith.
- (3) Rhaid i berson sy'n cynnal unrhyw waith awdurdodedig, neu y cynhelir unrhyw waith awdurdodedig ar ei ran, ddigolledu unrhyw berson y mae cynnal y gwaith yn cael effaith niweidiol ar ei dir.
- (4) Rhaid atgyfeirio anghydfod ynghylch a yw digollediad yn daladwy o dan is-adran (3), neu ynghylch swm y digollediad, i'r Uwch Dribiwnlys.
- (5) Mae is-adran (2) o adran 10 o [Ddeddf Prynu Gorfodol 1965 \(p. 56\)](#) ("Deddf 1965") (cyfyngu ar ddigolledu) yn gymwys i is-adran (3) o'r adran hon fel y mae'n gymwys i'r adran honno.
- (6) Rhaid i unrhyw reol neu egwyddor a gymhwysir i'r dehongliad o adran 10 o [Ddeddf 1965](#) gael ei chymhwyso i'r dehongliad o is-adran (3) o'r adran hon (gydag unrhyw addasiadau angenrheidiol).
- (7) Mae Rhan 1 o [Ddeddf Digollediad Tir 1973 \(p. 26\)](#) (digollediad am ddibrisiant yng ngwerth tir gan ffactorau ffisegol a achosir gan ddefnydd o waith cyhoeddus) yn gymwys mewn perthynas â gwaith awdurdodedig fel pe bai—
  - (a) cyfeiriadau yn y Rhan honno at unrhyw "public works" yn gyfeiriadau at waith awdurdodedig;
  - (b) cyfeiriadau yn y Rhan honno at "the responsible authority" yn gyfeiriadau at y person y mae'r gorchymyn seilwaith yn cael effaith er ei fudd am y tro;
  - (c) adrannau 1(6) a 17 wedi eu hepgor.
- (8) Ni chaiff gorchymyn cydsyniad seilwaith gynnwys darpariaeth sy'n cael yr effaith o ddileu neu addasu cymhwysiad unrhyw un neu ragor o is-adrannau (1) i (7).

Dehongli

102 Ystyr "tir"

Yn y Rhan hon, mae "tir" yn cynnwys buddiant mewn tir neu hawl drosto.